
Opgave 2 Wijken mengen

Bij deze opgave horen de teksten 3 en 4 uit het bronnenboekje.

Inleiding

In bepaalde wijken in Nederland zijn veel economische en maatschappelijke problemen, zoals armoede, overlast en criminaliteit. Deze wijken worden ook wel achterstandswijken genoemd. De overheid heeft de afgelopen decennia geprobeerd met verschillende beleidsmaatregelen problemen in deze wijken te verminderen. Een van die maatregelen is het sociaaleconomisch mengen van wijken: het stimuleren van rijkere mensen om naar achterstandswijken te verhuizen of van armere mensen uit achterstandswijken om naar meer welvarende wijken te verhuizen.

Gebruik tekst 3.

In tekst 3 wordt twee onderzoekers, die een onderzoek hebben gedaan naar jongeren in achterstandswijken, gevraagd hoe het opgroeien in een achterstandswijk doorwerkt in de kansen van jongeren.

- 2p **9** Leg uit dat in het in tekst 3 gegeven antwoord het kernconcept sociale ongelijkheid te herkennen is. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept sociale ongelijkheid.

Gebruik tekst 3.

- 2p **10** Leg uit dat uit tekst 3 blijkt dat de socialisatie van jongeren in achterstandswijken invloed kan hebben op hun kansen op de arbeidsmarkt. Gebruik in je uitleg:
- een citaat uit tekst 3;
 - de omschrijving van het kernconcept socialisatie.

Gebruik tekst 3.

Op basis van tekst 3 is te beredeneren dat jongeren in achterstandswijken een verhoogd risico lopen op sociale uitsluiting in de Nederlandse samenleving.

Er zijn vier componenten met behulp waarvan de mate van sociale uitsluiting kan worden vastgesteld, zoals het niet goed kunnen voorzien in elementaire levensbehoeften en geringe toegang tot sociale grondrechten.

- 2p 11 Leg uit welke **andere** component van sociale uitsluiting te herkennen is in tekst 3. Gebruik in je uitleg:
- de naam en omschrijving van de component van sociale uitsluiting;
 - informatie uit tekst 3 waarin deze component van sociale uitsluiting te herkennen is.

Gebruik tekst 3.

Er zijn verschillende vormen van kapitaal te onderscheiden, waaronder sociaal kapitaal en cultureel kapitaal. In tekst 3 staat dat opgroeien in een achterstandswijk de kansen voor jongeren verkleint. Dit verband is op basis van tekst 3 te verklaren met het begrip cultureel kapitaal.

- 4p 12 – Geef deze verklaring. Gebruik in je verklaring een voorbeeld uit tekst 3 van cultureel kapitaal.
- Noem een **andere** vorm van kapitaal dan sociaal en cultureel kapitaal en verklaar met behulp van deze vorm van kapitaal dat opgroeien in een achterstandswijk de kansen voor jongeren kan verkleinen. Gebruik in je antwoord een eigen voorbeeld van deze vorm van kapitaal.

Gebruik tekst 3.

In tekst 3 noemen de onderzoekers verschillende factoren die kunnen bijdragen aan de verminderde kansen van jongeren uit achterstandswijken om een goede maatschappelijke positie te bereiken.

- 2p 13 – Noem een factor uit tekst 3 waarbij er sprake zou kunnen zijn van het proces van positie**toewijzing** en leg uit dat er dan sprake is van positietoewijzing. Gebruik in je uitleg een omschrijving van het proces van positietoewijzing.
- Noem een factor uit tekst 3 waarbij er sprake zou kunnen zijn van het proces van positie**verwerving** en leg uit dat er dan sprake is van positieverwerving. Gebruik in je uitleg een omschrijving van het proces van positieverwerving.

Volgens sociaalpsychologische theorieën kan groepsvorming leiden tot bindingen die crimineel gedrag bevorderen.

- 2p 14 Leg uit hoe groepsvorming onder jongeren volgens sociaalpsychologische theorieën crimineel gedrag kan bevorderen. Gebruik in je uitleg:
- sociaalpsychologische theorieën over het plegen van criminaliteit binnen een groep gelijkgestemden;
 - de omschrijving van het kernconcept groepsvorming.

In 2007 heeft de overheid veertig wijken geselecteerd met een opeenstapeling van sociale problemen. Om te kunnen bepalen in hoeverre er in een wijk sprake is van sociale overlast, is aan de inwoners van verschillende wijken onder andere de volgende vraag gesteld: In welke mate ondervindt u overlast door directe burens? Mensen konden antwoorden met: 'vaak', 'soms', '(bijna) nooit' en 'weet niet'. Per wijk werd een wijkscore berekend. Hoe hoger de wijkscore, hoe meer overlast in een wijk werd ervaren.

- 2p 15 Leg uit dat de wijkscore een indicator is van de mate van sociale cohesie in de wijk. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept sociale cohesie.

Gebruik regel 1 tot en met 8 van tekst 4.

Een van de beleidsmaatregelen tegen problemen in achterstandswijken is het sociaaleconomisch mengen van wijken. In tekst 4 staat het idee achter dit beleid beschreven.

- 2p 16 Leg uit wat het doel is van dit beleid als het gaat om jongeren in achterstandswijken. Gebruik in je uitleg:
- het begrip maatschappelijke ladder;
 - informatie uit regel 1 tot en met 8 van tekst 4.

Gebruik tekst 4.

De politieke besluitvorming over de beleidsmaatregel van het mengen van wijken kan geanalyseerd worden met het systeemmodel. Dit model bestaat uit vier fasen, waaronder de fase uitvoer.

- 2p 17 Leg uit dat beleidsvorming een doorgaand proces is. Gebruik in je uitleg:
- twee **andere** fasen van het systeemmodel;
 - van elk van deze fasen van het systeemmodel een voorbeeld uit tekst 4.

Opgave 2 Wijken mengen

tekst 3

Opgroeien in een achterstandswijk

Jongeren in achterstandswijken staan er beroerd voor, zo stellen onderzoekers Suzanne Tan en Maarten Davelaar in hun boek *De*
5 *jeugd maar geen toekomst?* (...) Een vraag aan de twee onderzoekers.

Hoe werkt het opgroeien in een achterstandswijk door in de kansen van jongeren?

10 “Dat zet hen vaak op een flinke achterstand. De omgeving waarin deze jongeren opgroeien is weinig stimulerend. Er is ondanks alle investeringen nog steeds sprake van
15 verloedering en overlast en de criminaliteit is meestal niet ver weg.

De bewoners in deze wijken zijn gemiddeld armer en minder gezond, hun opleidingsniveau is lager en een
20 deel spreekt maar weinig Nederlands. De huizen zijn vaak klein en de gezinnen groot waardoor veel kinderen op straat te vinden zijn, al dan niet onder toezicht van oudere
25 broers of zussen. De sociale vaardigheden die jongeren in deze wijken verwerven, sluiten vaak niet goed aan bij de cultuur op scholen en bij (...) werkgevers. Veel jongeren
30 hebben makkelijker toegang tot illegale activiteiten dan tot regulier werk.”

naar: www.kis.nl, 10 januari 2017

tekst 4**Verhuizen naar rijkere buurt (...)**

Problemen in achterstandswijken worden vaak aangepakt door de buurt sociaaleconomisch te mengen. Het idee hierachter is dat de
5 buurtbewoners met lagere inkomens en opleidingen zich kunnen optrekken aan hun burens die het sociaaleconomisch beter doen.

Maar jongeren die naar een rijkere
10 buurt verhuizen, vertonen daarna juist meer probleemgedrag. Dit is een van de belangrijkste conclusies uit (...) onderzoek van (...) [de] Faculteit Bouwkunde van de TU Delft. (...) Het
15 grotere contrast tussen hun eigen sociaaleconomische situatie en die van de rest van de buurt lijkt te leiden

tot meer problemen. Een verklaring hiervoor is dat jongeren hun eigen
20 situatie vergelijken met die van hun meer welvarende burens, waardoor hun relatief benadeelde sociaal-economische positie wordt bevestigd. Wanneer zij dit als oneerlijk
25 beschouwen, kan het zich uiten in probleemgedrag. (...)

Deze studie toont aan dat het mengen van wijken niet per definitie tot positieve resultaten leidt. (...)
30 Beleid zou zich vooral moeten richten op het vergroten van kansen op opleiding en werk van jongeren, niet door te mengen, maar door te investeren in onderwijs.

naar: www.tudelft.nl, 10 april 2017